มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ
ผู้ปฏิบัติงานด้านเพาะปลูกข้าว

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)
ร่วมกับ ร่วมกับ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ ผู้ปฏิบัติงานด้านเพาะปลูกข้าว

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

ปรับปรุงครั้งที่ 1

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

N/A

4. ข้อมูลเบื้องต้น

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) มีภารกิจสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรม รวมถึงผู้ประกอบอาชีพได้มีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันฯ พ.ศ. 2554 รวมทั้งขับเคลื่อนระบบคุณวุฒิวิชาชีพและมาตรฐานอาชีพเพื่อสนับสนุนการยกระดับสมรรถนะของกำลังคน ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) และนโยบาย Thailand 4.0 สถาบันจึงได้ร่วมกับกลุ่มวิชาชีพ ดำเนินการจัดทำมาตรฐานอาชีพและระบบรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2556 - 2565 ทำให้มีมาตรฐานอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ มีความเป็นสากล และเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย จำนวน 52 สาขาวิชาชีพ รวมทั้งจัดตั้งองค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ เพื่อทำหน้าที่ในการจัดการประเมินสมรรถนะให้แก่ผู้เข้ารับการประเมินในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ซึ่งได้ดำเนินการจัดการประเมินมาแล้วในระยะเวลาหนึ่ง

เนื่องจากความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 และความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 รัฐบาลประสงค์ขับเคลื่อนประเทศสู่ Thailand 4.0 ให้หลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง เพื่อให้ประเทศมีศักยภาพที่สามารถแข่งขันได้บนเวทีโลก จึงจำเป็นต้องพัฒนากำลังคน เทคโนโลยี นวัตกรรม รวมทั้งสร้างองค์ความรู้ให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นของประเทศมีอัตลักษณ์ความเป็นไทย บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง

จากเหตุผลความจำเป็นดังกล่าว มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องได้รับการทบทวน ทั้งในแง่ของเนื้อหารายละเอียดของสมรรถนะระดับคุณวุฒิวิชาชีพ วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ ให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และสอดคล้องตามกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ 8 ระดับ

ดังนั้นการพัฒนากำลังคนตามมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพสาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ ผู้ปฏิบัติงานด้านเพาะปลูกข้าว เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสำคัญทางเทคโนโลยี สังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน อีกทั้งยังเพิ่มการสร้างโอกาสในการจ้างงาน และเป็นตัวกำหนดค่าตอบแทนที่ตรงกับความสามารถ และสอดคล้องกับการจ้างงานในปัจจุบันรวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการเผยแพร่มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล สร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรในการเพิ่มพูนสมรรถนะและขีดความสามารถของแรงงานภาคเกษตรในอนาคต ให้เป็นเกษตรกรที่มีความมั่นคงในอาชีพและรายได้ และมีความพร้อมที่จะก้าวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาและการแข่งขันของประเทศ

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

ไม่มี

6. ครั้งที่

ครั้งที่ 1

ธันวาคม 2562

ครั้งที่ประกาศก่อนหน้านี้	ฉบับประกาศในปี 2558
วันที่ประกาศ	N/A
ข้อสังเกต	ไม่มี
การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ	ปรับปรุงให้สอดคล้องกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ 8 ระดับ

ครั้งที่ 2

สิงหาคม 2566

ครั้งที่ประกาศก่อนหน้านี้ ฉบับประกาศในปี 2562

วันที่ประกาศ N/A

ข้อสังเกต ไม่มี

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ปรับปรุงให้สอดคล้องกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ 8 ระดับ

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม

สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ

อาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ระดับ 5

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

ไม่มี

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ	**เนื้อหา**
A67	จัดการผลิตภาพการเพาะปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง
A68	แก้ไขปัญหาที่มีการเปลี่ยนแปลงทั่วไปในกระบวนการเพาะปลูกข้าว

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ระดับ 5

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

มีสมรรถนะทางเทคนิคและการจัดการในกระบวนการเพาะปลูกข้าว สามารถแก้ไขปัญหาที่มีการเปลี่ยนแปลงทั่วไปในการเพาะปลูกข้าว โดยการคิด วิเคราะห์ข้อมูล ประเมินสถานการณ์ และวางแผนได้ด้วยตนเอง ใช้ทฤษฎีหรือหลักการในการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาการปฏิบัติงานเพาะปลูกข้าวที่ซับซ้อน
มีทักษะในการจัดการและพัฒนาผลิตภาพการเพาะปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง สามารถถ่ายทอดและกำกับดูแลผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติงานได้ตามแผน มีความเป็นผู้นำ ประเมินผลการปฏิบัติงานได้ เป็นแบบอย่างหรือผู้นำด้านจริยธรรมในการประกอบอาชีพ

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

1. ผู้เข้าสู่คุณวุฒิวิชาชีพ สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ระดับ 5 ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์
- ผ่านการประเมินคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ระดับ 4 ไม่น้อยกว่า 1 ปี

<u>หรือ</u> ผ่านการประเมินคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ระดับ 3 ไม่น้อยกว่า 2 ปี

<u>หรือ</u> ผ่านการประเมินคุณวุฒิวิชาชีพ ในกลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้อง ระดับ 3 และมีประสบการณ์ในอาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ไม่น้อยกว่า 3 ปีอย่างต่อเนื่อง

<u>หรือ</u> สำเร็จการศึกษาขั้นต่ำระดับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับสูง (ปวส.) ที่เกี่ยวข้อง

หรือ สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับสูง (ปวส.) หรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ในอาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ไม่น้อยกว่า 1 ปีอย่างต่อเนื่อง

หรือ สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ที่เกี่ยวข้อง และมีประสบการณ์ในอาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ไม่น้อยกว่า 2 ปีอย่างต่อเนื่อง

หรือ สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ในอาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ไม่น้อยกว่า 3 ปีอย่างต่อเนื่อง

หรือ สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) หรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ในอาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ไม่น้อยกว่า 5 ปีอย่างต่อเนื่อง

หรือ สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) หรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ในอาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ไม่น้อยกว่า 6 ปีอย่างต่อเนื่อง

หรือ มีประสบการณ์ในอาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ไม่น้อยกว่า 7 ปีอย่างต่อเนื่อง

2. ผู้มีคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ระดับ 5 สามารถเลื่อนระดับเป็นระดับ 6 ได้
   ต้องสอบผ่านเกณฑ์ประเมินการสอบข้อเขียนและสัมภาษณ์เชิงเทคนิคสำหรับคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพเกษตรกรเพาะปลูกข้าว ระดับ 6

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

N/A

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

ผู้เตรียมดินเพาะปลูกข้าว ผู้ปลูกข้าว ผู้ดูแลรักษาข้าว ผู้เก็บเกี่ยวข้าว เกษตรกรเพาะปลูกข้าว

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒิวิชาชีพนี้)

A67 จัดการผลิตภาพการเพาะปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง

A68 แก้ไขปัญหาที่มีการเปลี่ยนแปลงทั่วไปในกระบวนการเพาะปลูกข้าว

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
คำอธิบาย	**รหัส**	**คำอธิบาย**	**รหัส**	**คำอธิบาย**
ผลิตและพัฒนาการผลิตพืชเศรษฐกิจเพื่อจำหน่ายในประเทศและแข่งขันได้กับนานาชาติ (ข้าว)	A	ผลิตข้าวได้อย่างมีมาตรฐาน	A6	พัฒนาการผลิตหรือบริการในกระบวนการเพาะปลูกข้าว

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	**คำอธิบาย**	**รหัส**	**คำอธิบาย**	**รหัส**	**คำอธิบาย**
A6	พัฒนาการผลิตหรือบริการในกระบวนการเพาะปลูกข้าว	A67	จัดการผลิตภาพการเพาะปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง	A671	จัดการทรัพยากรเพื่อการเพาะปลูกข้าวอย่างสมดุล
				A672	เพิ่มผลผลิตอย่างมีคุณธรรมและยั่งยืน
				A673	ผลิตข้าวที่มีคุณภาพ
				A674	พัฒนาการปฏิบัติงานของบุคคล
				A675	พัฒนาระบบสนับสนุนการเพาะปลูกข้าว
		A68	แก้ไขปัญหาที่มีการเปลี่ยนแปลงทั่วไปในกระบวนการเพาะปลูกข้าว	A681	วิเคราะห์เพื่อวางแผนแก้ปัญหา
				A682	ตัดสินใจแก้ปัญหางานที่ซับซ้อน

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ A67

2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ จัดการผลิตภาพการเพาะปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง

3. ทบทวนครั้งที่ 1 / 2566

4. สร้างใหม่ ☐ **ปรับปรุง** ☑

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ เกษตรกรเพาะปลูกข้าว

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยนี้เกี่ยวข้องกับการจัดการผลิตภาพการเพาะปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วยการจัดการทรัพยากรเพื่อการเพาะปลูกข้าวอย่างสมดุล การเพิ่มผลผลิตอย่างมีคุณธรรมและยั่งยืน การผลิตข้าวคุณภาพสูง การพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคคล และการพัฒนาระบบสนับสนุนการเพาะปลูกข้าว ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการผลิตภาพการเพาะปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง สามารถจัดการทรัพยากรเพื่อการเพาะปลูกข้าวอย่างสมดุล โดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าโดยเฉพาะการจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการเพาะปลูกข้าว และลดต้นทุนการเพาะปลูกข้าว สามารถเพิ่มผลผลิตอย่างมีคุณธรรมและยั่งยืน โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูก เพาะปลูกข้าวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติโดยถูกต้องตามกฎหมายและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สามารถผลิตข้าวที่มีคุณภาพ โดยผลิตข้าวที่ได้มาตรฐาน ปลอดภัยและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว สามารถพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคคล โดยปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักความปลอดภัย บำรุงรักษาสุขอนามัยส่วนบุคคล และประสานให้คำปรึกษาแนะนำผู้ร่วมงาน ให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผน สามารถพัฒนาระบบสนับสนุนการเพาะปลูกข้าว โดยจัดระบบเก็บข้อมูลและเอกสาร และเชื่อมโยงการผลิตกับการตลาด มีทักษะในการจัดการผลิตภาพการทำงาน ถ่ายทอด สอนงาน และกำกับดูแลผู้ร่วมงานให้บรรลุงานตามแผน เป็นแบบอย่างหรือผู้นำด้านจริยธรรมในการประกอบอาชีพ

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☑	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ปฏิบัติงานเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

รหัสอาชีพ 6111 : ผู้ปฏิบัติงานด้านการปลูกพืชไร่และพืชผัก (ISCO, 2008)

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

ไม่มี

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
A671 จัดการทรัพยากรเพื่อการเพาะปลูกข้าวอย่างสมดุล	1.1 ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า 1.2 จัดการทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการเพาะปลูกข้าว 1.3 ลดต้นทุนการเพาะปลูกข้าว	ข้อสอบข้อเขียน
A672 เพิ่มผลผลิตอย่างมีคุณธรรมและยั่งยืน	2.1 ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูกข้าว 2.2 เพาะปลูกข้าวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติโดยถูกต้องตามกฎหมาย 2.3 เพาะปลูกข้าวอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	ข้อสอบข้อเขียน
A673 ผลิตข้าวที่มีคุณภาพ	3.1 ผลิตข้าวที่ได้มาตรฐาน 3.2 ผลิตข้าวที่ปลอดภัย 3.3 ผลิตข้าวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	ข้อสอบข้อเขียน
A674 พัฒนาการปฏิบัติงานของบุคคล	4.1 ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักความปลอดภัย 4.2 บำรุงรักษาสุขอนามัยส่วนบุคคล 4.3 ให้คำแนะนำ กำกับดูแล ผู้ร่วมงานให้บรรลุงานตามแผน	ข้อสอบข้อเขียน

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
A675 พัฒนาระบบสนับสนุนการเพาะปลูกข้าว	5.1 จัดระบบเก็บข้อมูลและเอกสาร 5.2 เชื่อมโยงการผลิตกับการตลาด	ข้อสอบข้อเขียน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

ศึกษาคู่มือการผลิตข้าวที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

1. การใช้ทรัพยากรหมุนเวียนในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์
2. การต่อยอดผลผลิตให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

(ข) ความต้องการด้านความรู้

ข้อมูลความต้องการของตลาดที่เกี่ยวข้อง เช่น ตลาดในท้องถิ่น ตลาดในภูมิภาค หรือตลาดต่างประเทศ

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

หลักฐานที่แสดงประสบการณ์การปฏิบัติงานจากหนังสือรับรองการทำงาน หนังสือรับรองการฝึกอบรม ที่ออกโดยหน่วยงานที่เชื่อถือได้

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

ผลการสอบจากแบบสอบข้อเขียน หรือหลักฐานจากใบรับรองผลการศึกษา ใบคุณวุฒิ ใบประกาศนียบัตร วุฒิบัตร หนังสือรับรองการอบรม ที่ออกโดยหน่วยงานที่เชื่อถือได้ หรือหลักฐานจากการเป็นวิทยากร การจัดทำรายงานผลการทำงาน การจัดทำคู่มือ การเขียนบทความ ที่เชื่อถือได้

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบตรวจประเมินหลักฐาน โดยพิจารณาจากร่องรอยหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านปฏิบัติงาน และหลักฐานด้านความรู้ ใบรับรองผลการศึกษา ใบคุณวุฒิ ใบประกาศนียบัตร และหนังสือรับรองประสบการณ์การทำงาน ใช้เป็นหลักฐานการเข้าสู่คุณวุฒิวิชาชีพ ส่วนหลักฐานอื่น ๆ ที่ตรงตามสมรรถนะที่สอบจะได้รับคะแนนเพิ่มในสมรรถนะนั้น 30%

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

ไม่มี

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

1. การจัดการทรัพยากรเพื่อการเพาะปลูกข้าวอย่างสมดุล คือการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นโดยนำมาหมุนเวียนใช้เพื่อประโยชน์ในการเพาะปลูกข้าว และลดต้นทุนการเพาะปลูกข้าว
2. การเพิ่มผลผลิตอย่างมีคุณธรรมและยั่งยืน คือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงความยั่งยืนของกิจกรรมการเพาะปลูกข้าว ปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรมในเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติโดยถูกต้องตามกฎหมาย และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
3. การผลิตข้าวที่มีคุณภาพ คือการผลิตข้าวที่มีมูลค่าทางการตลาดสูงขึ้น โดยผลิตข้าวที่ได้มาตรฐาน เช่น ข้าวที่ได้รับการรับรองจากมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ผลิตข้าวที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค หรือผลิตข้าวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่มีความต้องการของตลาด เช่น ข้าวสังข์หยดที่เป็นข้าวตามแหล่งภูมิศาสตร์ของพัทลุง หรือ ข้าว กข 43 ที่มีค่าดัชนีน้ำตาลต่ำสำหรับผู้บริโภคตลาดสุขภาพ
4. การพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคคล คือการพัฒนาคุณภาพผู้ปฏิบัติงานให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

- การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักความปลอดภัย ประสิทธิภาพในที่นี้จะหมายถึง วิธีการทำงานที่ใช้เวลาและสูญเสียพลังงานในการทำงานน้อยที่สุด แต่เกิดประโยชน์และความพึงพอใจสูงสุด
- การบำรุงรักษาสุขอนามัยส่วนบุคคล เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้มีสุขภาพดี มีพลัง ร่างกายแข็งแรง มีภูมิคุ้มกัน ส่งผลกระทบทางบวกต่อการปฏิบัติงานของบุคคล สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- การให้คำแนะนำ กำกับดูแล ผู้ร่วมงานให้บรรลุงานตามแผน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจชัดเจนในวิธีปฏิบัติ รวมถึงการถ่ายทอดทักษะและเทคนิคต่าง ๆ ที่จำเป็นมาประยุกต์ใช้ในงานตามประสบการณ์

5. การพัฒนาระบบสนับสนุนการเพาะปลูกข้าว คือการจัดระบบเก็บข้อมูลและเอกสาร เพื่อนำข้อมูลกลับมาใช้ประโยชน์ มีการเชื่อมโยงการผลิตกับการตลาด

เพื่อสนับสนุนการเพาะปลูกข้าวให้ผลิตได้อย่างยั่งยืน

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

ไม่มี

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

ไม่มี

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

1. ประเมินจากแบบสอบข้อเขียน
2. หลักฐานจากใบรับรองผลการศึกษา ใบคุณวุฒิ ใบประกาศนียบัตร วุฒิบัตร และหนังสือรับรองประสบการณ์การทำงาน สามารถใช้เป็นหลักฐานการเข้าสู่คุณวุฒิวิชาชีพ ส่วนหลักฐาน
อื่น ๆ ที่ตรงตามสมรรถนะที่สอบ เช่น หนังสือรับรองการทำงาน หนังสือรับรองการฝึกอบรม
ที่ออกโดยหน่วยงานที่เชื่อถือได้ หรือหลักฐานจากการเป็นวิทยากรบรรยาย การจัดทำรายงานผลการทำงาน การจัดทำคู่มือ การเขียนบทความ ที่เชื่อถือได้ สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน
3. รายละเอียดเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินอยู่ใน คู่มือการประเมินสมรรถนะ

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ A68

2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ แก้ไขปัญหาที่มีการเปลี่ยนแปลงทั่วไปในกระบวนการเพาะปลูกข้าว

3. ทบทวนครั้งที่ 1 / 2566

4. สร้างใหม่ ☐ **ปรับปรุง** ☑

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ เกษตรกรเพาะปลูกข้าว

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยนี้เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาที่มีการเปลี่ยนแปลงทั่วไปในกระบวนการเพาะปลูกข้าว ประกอบด้วย การวิเคราะห์เพื่อประเมินสถานการณ์ และการตัดสินใจแก้ปัญหา ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการแก้ไขปัญหาที่มีการเปลี่ยนแปลงทั่วไปในกระบวนการเพาะปลูกข้าว สามารถวิเคราะห์เพื่อวางแผนแก้ปัญหา โดยการประเมิน ผลงานการผลิตหรือบริการอย่างต่อเนื่อง
แล้วนำมาวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์เพื่อวางแผนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นหรือเพื่อพัฒนางานในกระบวนการเพาะปลูกข้าว สามารถตัดสินใจแก้ปัญหางานที่ซับซ้อน โดยใช้หลักการหรือความรู้เชิงทฤษฎีในการตัดสินใจและบันทึกข้อมูลการดำเนินการ เป็นแบบอย่างหรือผู้นำด้านจริยธรรมในการประกอบอาชีพ

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☑	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ปฏิบัติงานเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

รหัสอาชีพ 6111 : ผู้ปฏิบัติงานด้านการปลูกพืชไร่และพืชผัก (ISCO, 2008)

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

ไม่มี

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
A681 วิเคราะห์เพื่อวางแผนแก้ปัญหา	1.1 ประเมินผลงานการผลิตหรือบริการอย่างต่อเนื่อง 1.2 วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์เพื่อสรุปปัญหา 1.3 วางแผนแก้ปัญหา	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน
A682 ตัดสินใจแก้ปัญหางานที่ซับซ้อน	2.1 ใช้หลักการหรือความรู้เชิงทฤษฎีที่ซับซ้อนในการตัดสินใจ 2.2 บันทึกข้อมูลการดำเนินการ	การสัมภาษณ์

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

ศึกษาคู่มือการแก้ปัญหาและการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

1. การคำนวณทางคณิตศาสตร์
2. การประเมินผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

(ข) ความต้องการด้านความรู้

หลักการหรือความรู้เชิงทฤษฎีที่ซับซ้อนในการตัดสินใจ ในกระบวนการเพาะปลูกข้าว

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

ผลประเมินจากการสัมภาษณ์เชิงเทคนิค (Technical Interview) ที่ใช้สังเกตความสามารถในการปฏิบัติงาน และเอกสารหลักฐานที่เป็นผลงานการแก้ปัญหาซับซ้อนที่มีการเปลี่ยนแปลงทั่วไปในกระบวนการเพาะปลูกข้าว ที่ผู้เข้ารับการประเมินต้องนำมาแสดง

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

ผลการสอบจากแบบสอบข้อเขียน หรือหลักฐานจากใบรับรองผลการศึกษา ใบคุณวุฒิ ใบประกาศนียบัตร วุฒิบัตร หนังสือรับรองการอบรม ที่ออกโดยหน่วยงานที่เชื่อถือได้ หรือหลักฐานจากการเป็นวิทยากร การจัดทำรายงานผลการทำงาน การจัดทำคู่มือ การเขียนบทความ ที่เชื่อถือได้

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบตรวจประเมินหลักฐาน โดยพิจารณาจากร่องรอยหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านปฏิบัติงาน และหลักฐานด้านความรู้ ใบรับรองผลการศึกษา ใบคุณวุฒิ ใบประกาศนียบัตร และหนังสือรับรองประสบการณ์การทำงาน ใช้เป็นหลักฐานการเข้าสู่คุณวุฒิวิชาชีพ ส่วนหลักฐานอื่น ๆ ที่ตรงตามสมรรถนะที่สอบจะได้รับคะแนนเพิ่มในสมรรถนะนั้น 30%

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

ไม่มี

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

1. การวิเคราะห์วางแผนแก้ปัญหา คือการประเมินข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลงานการผลิตหรือบริการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์เพื่อสรุปปัญหาที่มีการเปลี่ยนแปลงทั่วไปในกระบวนการเพาะปลูกข้าว และวางแผนแก้ปัญหา
2. การตัดสินใจแก้ปัญหางานที่ซับซ้อน คือการใช้หลักการหรือความรู้เชิงทฤษฎีที่ซับซ้อนในการตัดสินใจ ประกอบกับข้อมูลที่รวบรวมไว้ โดยมีการบันทึกข้อมูลการดำเนินการและผลที่ได้ไว้สำหรับเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นอีกในอนาคต

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

ไม่มี

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

ไม่มี

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

1. ประเมินจากแบบสอบข้อเขียน
2. ประเมินความสามารถในการทำงานจากการสัมภาษณ์เชิงเทคนิค
3. หลักฐานจากใบรับรองผลการศึกษา ใบคุณวุฒิ ใบประกาศนียบัตร วุฒิบัตร และหนังสือรับรองประสบการณ์การทำงาน สามารถใช้เป็นหลักฐานการเข้าสู่คุณวุฒิวิชาชีพ ส่วนหลักฐาน
อื่น ๆ ที่ตรงตามสมรรถนะที่สอบ เช่น หนังสือรับรองการทำงาน หนังสือรับรองการฝึกอบรม ที่ออกโดยหน่วยงานที่เชื่อถือได้ หรือหลักฐานจากการเป็นวิทยากรบรรยาย การจัดทำรายงานผลการทำงาน การจัดทำคู่มือ การเขียนบทความ ที่เชื่อถือได้ สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน
4. รายละเอียดเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินอยู่ใน คู่มือการประเมินสมรรถนะ